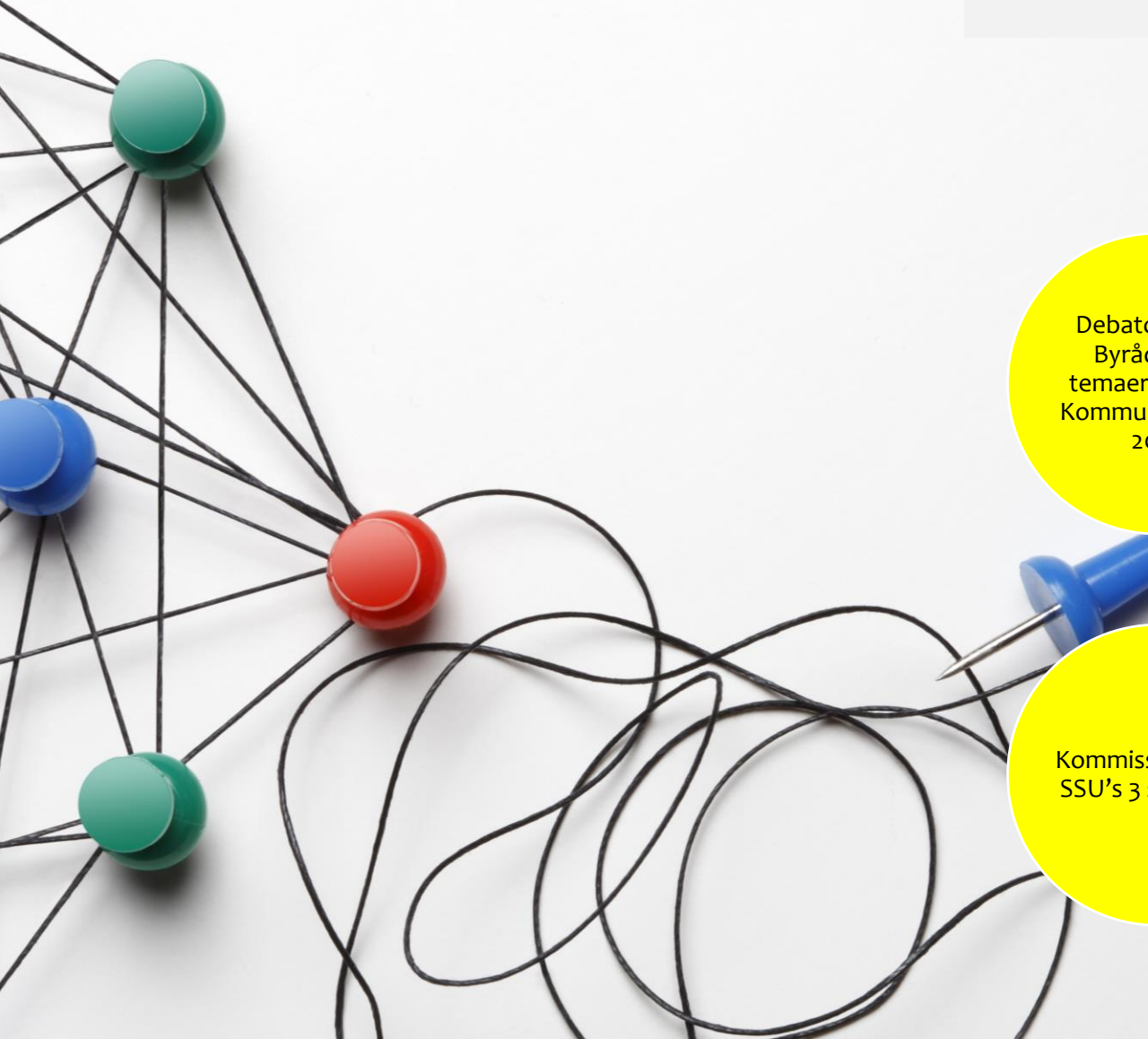

Idéoplæg til Social- og Sundhedsudvalgets sundheds-, social- og ældrestrategi

Social- og Sundhedsudvalgsmødet den 14. december 2023

Hvad bygger idéoplægget på?

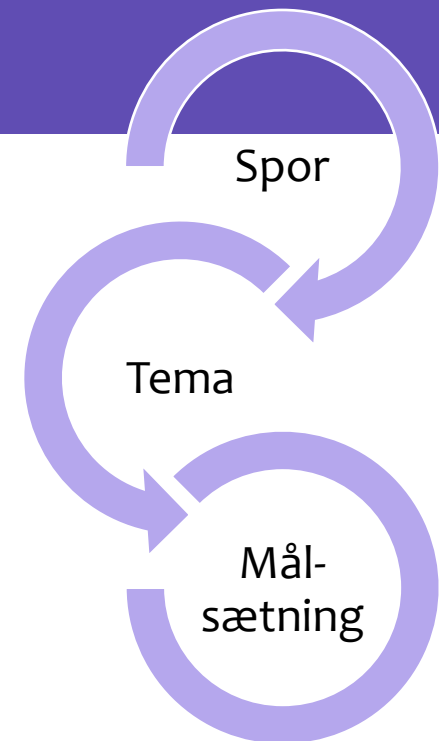
Strategiprocessens resultat

- På baggrund af idéoplægget skal der udarbejdes 3 enkeltstående strategier, der hænger sammen, fordi man fra et helhedsperspektiv ikke kan adskille sundhed-, social- og ældreområdet.

Fire spor på tværs af strategierne

- Et værdigt liv
- Investering i forebyggelse
- Eksisterende fællesskaber og tilbud
- Tværgående sammenhæng

Et værdigt liv handler ifølge Ishøj Kommunes velfærds- og værdighedspolitikker om at:

- opretholde evnen til at klare sig selv
- have indflydelse på eget liv
- blive mødt som et helt menneske

Indledning til sundhedsstrategi

Sundhedsområdets særlige udfordringer

Sundhedsområdet er bredt og komplekst. Det rummer både forebyggelse, sundhedsfremme, diagnostik, behandling, genoptræning og pleje.

Sundhedsstyrelsen definerer sundhed som ”et stadium af fuldstændig fysisk, psykisk og social velvære.”

Kommunen er én af flere aktører på sundhedsområdet udover praktiserende læger, region, private aktører og civilsamfund.

Sundhedsprofilen 2021 for Ishøj, hvor Ishøjborgere vurderer deres helbredstilstand viser følgende:

- Der er en større andel af daglige rygere og overvægtige blandt borgere med ikke vestlig baggrund, borgere udenfor arbejdsmarkedet og borgere med lavere uddannelsesniveau.
 - 19% ryger dagligt
 - 25% er svært overvægtige og 35% er moderat overvægtige
- Forekomsten af usunde kostmønstre, mental mistrivsel, øget stress og få sociale relationer øges på baggrund af udfordrende sociale forhold hos borgerne
 - 33% scorer højt på stressskalaen og 13% er ensomme
- 28% har lav fysisk aktivitet i fritiden & 53% har stillesiddende arbejde

”Sundhedskompetence er en kombination af de personlige kompetencer og ressourcer i omgivelserne, der bestemmer menneskers mulighed for at finde, forstå, vurdere og bruge information til at tage beslutninger om sundhed.”

Kilde: Sundhedsstyrelsens udgivelse *Sundhedskompetence i det danske sundhedsvæsen – En vej til mere lighed* (2022)

Temaer

- Borgerne har forskellige sundhedskompetencer og derfor forskellige forudsætninger for at forstå og handle på sundhedsinformationer.
- De forskellige forudsætninger kræver inddragelse af den enkeltes ressourcer samt en differentieret hjælp for at sikre, at borgerne får lige adgang til sundhedstilbud.
- Borgerne skal understøttes i at mestre et for dem aktivt og meningsfuldt liv.
- Borgernes muligheder skal synliggøres, og der skal skabes gennemsigtighed omkring kommunens rolle.

Målsætninger

- Borgere oplever at blive understøttet i at handle og træffe beslutninger i eget liv, så de ved at bruge deres ressourcer får bedre muligheder for at leve en mere selvstændig tilværelse.
- Borgere oplever at kunne mestre sundhedsudfordringer, så de får bedre muligheder for at leve et aktivt og meningsfuldt liv.

”Vi fødes og vokser op med ulige betingelser for en god sundhedstilstand. Forskelle i arv, fysisk miljø, sociale og økonomiske forhold samt sundhedsadfærd har betydning for ulighed i sundhed.”

Kilde: Sundhedsstyrelsens udgivelse *Sundhedskompetence i det danske sundhedsvæsen – En vej til mere lighed* (2022)

Sundhedsstrategi

Eksisterende fællesskaber og tilbud

Temaer

- Vi skal fremme borgernes sundhedskompetencer ved at tage udgangspunkt i den enkeltes ressourcer vha.:
 - 1) Borgerrettet sundhedsfremme dvs. generelle, brede og oplysende sundhedstilbud, der skal forebygge at sygdom indtræffer (skabes på tværs)
 - 2) Patientrettede og -diagnosespecifikke indsatser dvs. forebygge forværring af sygdom (skal-opgaver).

Målsætninger

- Borgere understøttes i at deltage i meningsfulde fællesskaber trods ændringer/udfordringer i helbred og livssituation.
- Borgere får gavn af kommunens sundhedstilbud, når der er en reel mulighed for deltagelse, og understøttes derigennem til at leve et meningsfuldt og selvstændigt liv.
- En bred gruppe af borgere benytter eksisterende fællesskaber og indsatser.

Sundhedsstrategi

Investering i forebyggelse

Temaer

- Vi skal møde borgerne, før sygdommen indtræffer, hvis sundhedsprofilen skal ændres.
- Det kræver mod og tålmodighed at investere i forebyggelse, da løsninger er komplekse og resultaterne først vil vise sig på længere sigt.
- Vi skal understøtte borgernes mulighed for at tage ansvar, handle og foretage ændringer gennem mere viden og flere kompetencer.
- Forebyggelsesindsatser kan med fordel iværksættes på tværs af generationer, således at indsatser retter sig mod hele familien.
- Mange medarbejdere er også borgere i kommunen.

Målsætninger

- Borgere oplever ikke, at sundhedsudfordringer- og livsstilssygdomme står i vejen for at leve et aktivt og meningsfuldt liv.
- Voksne borgere klædes på til at træffe sunde valg, så deres egen og deres børns sundhed bedres.

Sundhedsstrategi

Tværgående sammenhæng

Temaer

- Borgernes sundhed er et fælles anliggende. Hvis borgerens sundhed skal forbedres kræver det et samarbejde mellem borger, kommune og civilsamfund.
- Borgernes sundhed er et anliggende for alle dele af kommunen, der ansvar for at facilitere og bygge bro på tværs.

Målsætninger

- Borgere oplever et sammenhængende og koordineret forløb, når aktører kontinuerligt samarbejder på tværs, hvilket skaber tryghed for den enkelte borger.
- Kommunen faciliterer dialog mellem relevante aktører på sundhedsområdet og borgere med henblik på at bedre sundheden.

Indledning til socialstrategi

Socialområdets særlige udfordringer

Det specialiserede voksen-socialområde rummer i hovedtræk botilbud og andre boformer med støtte, behandlings- og dagtilbud. Formålet med områdets ydelser, er at forebygge sociale problemer og fremme den enkeltes mulighed for at udvikle sig, for at klare sig selv eller lette den daglige tilværelse.

Målgruppens udfordringer er ofte komplekse og følger af nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller særlige sociale problemer, der allerede er startet i børne- og ungdomsårene.

Der er stigning i flere målgrupper, især ved kognitive og psykiske udfordringer - og helt særligt inden for autisme, hvor andelen af befolkningen med en autismediagnose i perioden 2008 til 2018 er steget fra 0,25 % til knap 0,8 %* .

Ekspertudvalget på socialområdet peger på følgende hovedudfordringer**):

- Voksen socialområdet har de seneste år været kendetegnet ved store udgiftsstigninger fra år til år særligt på botilbudsområdet, der ikke kan forklares ved en stigning i antallet af modtagere af botilbud.
- Tilsammen står botilbud og boformer på nationalt plan for 88 % af de stigende udgifter på voksenområdet.

*) Autismedforeningen: "Viden og fakta om autisme i Danmark"

***) Delrapport 1 – foreløbige anbefalinger til en bæredygtig faglig og økonomisk udvikling af socialområdet (2023)

”Borgerens perspektiv på, hvad der skaber trivsel i tilværelsen er omdrejningspunktet.”

Kilde: Socialstyrelsens udgivelse Recovery-orienteret rehabilitering – Vejledning til praksis (2023)

Socialstrategi

Et værdigt liv

Temaer

- Borgeren bliver mødt som et helt menneske frem for at skulle dele brudstykker af sit liv med forskellige instanser.
- Borgeren er erfaringsekspert på eget liv og samarbejder ligeværdigt med fagprofessionelle.

Målsætninger

- Borgere oplever at blive understøttet i selv at træffe beslutninger for eget liv.
- Borgere har en helhedsplan, så de oplever at have færre indgange til kommunen.
- Borgeren føler håb og optimisme i forhold til egne ressourcer og handlemuligheder som bidrager til øget livskvalitet.

Fællesskaber kan have forandringspotentialer, være for alle eller de få, være permanente eller midlertidige, fysiske eller virtuelle.

Kilde: Tænk tanken byen 2025 Fællesskaber i forandring (2014)

Socialstrategi

Eksisterende fællesskaber og tilbud

Temaer

- Borgere informeres om og understøttes i at deltage i meningsfulde fællesskaber, som kommunen evt. kan være med til at udvikle og facilitere.
- Borgere understøttes i at bibeholde deres eksisterende fællesskaber og netværk.

Målsætninger

- Borgere oplever at kunne deltage i for dem meningsfulde tilbud ved at kommunale medarbejdere understøtter den enkelte borgers ressourcer, hvilket bidrager til borgerens følelse af håb og fremtidsoptimisme.
- Borgere oplever at kunne deltage i eksisterende fællesskaber og oplever dermed livskvalitet ved at kunne være noget for nogen og med nogen.

Socialstrategi

Investering og forebyggelse

Temaer

- Unge borgere skal i højere grad inddrages tidlige.
- Borgeren skal mødes i tide, før der er behov for brandslukning.
- Borgeren skal tilbydes fleksible og mindre indgribende løsninger, der forebygger større udfordringer.

Målsætninger

- Borgere oplever, at de modtager ydelser, der er samtidige og samspillende på tværs og på baggrund af, at kommunen initierer fleksible løsninger.

Socialstrategi

Tværgående sammenhæng

Temaer

- Borgeren understøttes kontinuerligt i overgange, fx fra barn til voksen.
- Uanset hvor borgeren henvender sig for at få hjælp, skal behovet for hjælp og behandling identificeres og imødekommes.

Målsætninger

- Borgere oplever sammenhængende og koordinerede forløb, også ved overgange, idet kommunen gør brug af formaliseret og struktureret samarbejde internt.
- Borgere oplever at sætte dagsorden for deres eget liv.
- Borgerne oplever at kommunen støtter dem i en aktiv livsførelse, så de kan være en del af nogle fællesskaber.

Indledning til ældrestrategi

Ældreområdet særlige udfordringer

Ældreområdet omfatter bl.a. hjemmehjælp, rehabilitering, forbyggende hjemmebesøg, vedligeholdelsestræning, genoptræning, hjemmesygepleje samt tilbud om plejehjem.

Ældreområdets målgruppe er fra 65 år og frem og er en uensartet målgruppe.

Demografiske beregninger viser, at Ishøj Kommune vil få en stigning på 76% af +80-årige frem til 2028, hvilket svarer til ca. 540 flere personer. Dette vil formentlig øge andelen af borgere, der passer til beskrivelsen af "den ældre medicinske patient", der af Sundhedsstyrelsen karakteriseres således:

- Høj alder
- Svær sygdom og flere samtidige sygdomme
- Nedsat funktionsevne fysisk og/eller kognitivt
- Begrænset egenomsorgskapacitet
- Polyfarmaci (brug af flere lægemidler samtidig)
- Behov for kommunale støtteforanstaltninger eller sygehusindlæggelse

Temaer

- Borgere bør involveres mhp. at udvikle fællesskaber og tilbud, som flere målgrupper af ældre finder relevante.
- Fokus på det hele menneske frem for diagnose/sygdom samt fokus på at alle mennesker er unikke.
- Et værdigt liv indbefatter at borgerne har en meningsfuld og tryk tilværelse i de sidste år.

Målsætninger

- Borgere oplever lige muligheder for at deltage i fællesskaber og differentierede tilbud tilpasset forskellige målgrupper.
- Borgere oplever at blive mødt med anerkendelse, respekt, omsorg og forståelse for deres individuelle livshistorie og personlighed af kommunens medarbejdere.
- Borgere oplever at de (evt. igennem deres pårørende) har indflydelse på deres eget liv.

”Rehabilitering kan ikke adskilles fra hverdagslivet, men er en del af det.”

Kilde: Sundhedsstyrelsens Håndbog om rehabilitering på ældreområdet – Viden, metoder og inspiration til praksis (2023)

Ældrestrategi

Eksisterende fællesskaber og tilbud

Temaer

- Borgere forsætter hverdagstræning og –mestring, når midlertidige tilbud ophører.
- Bevare borgeres hverdagstræning og –mestring (fx indkøb) frem for at etablere motionstræning.
- Tilbud (fx rengøring) må ikke bliver erstatning for social relation – så hellere støtte borgeren til relationsdannelse.
- Udbrede viden om eksisterende fællesskaber og tilbud og evt. udvide og udvikle dem, så de bliver mere inkluderende.

Målsætninger

- Borgere oplever, at kommunens medarbejdere møder dem som en samarbejdspartner, der delagtiggøres i rehabiliteringsmålsætningen om at blive selvhjulpne i så høj grad som muligt.
- Borgere oplever det er meningsfuldt at hverdagstræne, så de ikke mister deres færdigheder og kan mestre hverdagen.
- Borgere har kendskab til relevante fællesskaber og tilbud, så de ikke oplever ufrivillig ensomhed.

Velfærdsteknologi kan både dække over teknologier, som bruges i samfundet i almindelighed, fx smartphones og tablets, og specialdesignet teknologi, der skal imødekomme en særlig målgruppes behov, fx hjælpemidler.

Kilde: Enheden for Velfærdsteknologi i Københavns Kommune

Temaer

- Forebygge inaktivitet blandt borgere fx vha. velfærdsteknologi og frivillige.
- Overgang til mere rehabilitering i hverdagen vil i starten kræve flere ressourcer, men vil på sigt medføre, at ældre kan opretholde evnen til at klare sig selv i egen bolig i længere tid.

Målsætninger

- Borgere oplever nærvær i kontakten til kommunens medarbejdere, idet kommunen investerer i implementeringen af velfærdsteknologiske løsninger, som kan frigøre tid fra praktiske opgaver.
- Borgere kan etablere længerevarende og reelle fællesskaber, der ikke er afhængige af kommunal understøttelse ved at kommunen fortsætter og udbygger samarbejdet med civilsamfundet.

Ældrestrategi

Tværgående sammenhæng

Temaer

- Mange ældre har behov for flere samtidige indsatser fra kommunen og andre aktører jf. ”den ældre medicinske patient”.
- Nogle borgere vil være afhængige af pårørende, der tager beslutninger.

Målsætninger

- Borgere oplever at kommunen tager ansvar for at koordinere på tværs, når borgeren har brug for hjælp, så borgeren får de tilbud de har behov for.
- Borgere og deres pårørende oplever et godt samarbejde med kommunen.
- Borgerne oplever, at kommunen har fokus på rekruttering og fastholdelse af medarbejdere med henblik på at imødekomme deres behov.

Videre proces

- 6.-11. december – Projektgrupperne planlægger inddragelses- og høringsproces
- 14. december – SSU præsenteres for udkast til idéoplæg
- 15. januar – Råd, SSU m.fl. kvalificerer idéoplæg
- Medio januar – Høring af idéoplæg på p-møder i CVV
- 17.-19. januar – Projektgrupperne udarbejder udkast til strategi
- 7. februar – Styregruppemøde (godkende udkast til strategi)
- 7. marts – SSU præsenteres for udkast (forventet beslutning)
- Medio marts – Kommunikation om strategierne
- April og frem – Lokale handleplaner på CVV's områder